

WYDAWNICTWA
BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ m. st. WARSZAWY

№ 76

Programy wykładów Prywatnej Jednorocznej Koedukacyjnej Szkoły
Bibliotekarskiej Zarządu Miejskiego w m. st. Warszawie

№ 16

HANNA PLISZCZYŃSKA

KATALOGOWANIE ALFABETYCZNE

PROGRAM:

Wiadomości wstępne:

I. Katalog:

1. Pojęcie katalogu w odróżnieniu od bibliografii.
2. Historyczny rozwój typów katalogów.
3. Rola katalogów w pracy czytelnika i bibliotekarza.

II. Jednostka katalogowa:

1. Typy wydawnictw:
 - a) wydawnictwa zwarte;
 - b) wydawnictwa ciągłe (seryjne, zbiorowe, czasopisma).
2. Jednostka wydawnicza a jednostka katalogowa.

III. Karta katalogowa:

1. Typy kart:
 - a) karta główna;
 - b) karty odsyłaczowe;
 - c) karta seryjna;
 - d) karta częściowa;
 - e) karta skrócona;
 - f) karta przewodnia.
2. Elementy karty głównej:
 - a) hasło;
 - b) tytułatura;
 - c) adres wydawniczy;

- d) objętość druku (format, tomy, paginacja);
 - e) uwagi bibliograficzne;
 - f) cechy biblioteczne (sygnatura).
3. Elementy kart pomocniczych i skróconych.

Opis bibliograficzny:

I. Zbadanie dokumentu graficznego:

1. Karta tytułowa jako podstawa opisu bibliograficznego.
2. Pozostałe elementy książki (tytuły uboczne, przedmowa, tekst, dodatki do książki).
3. Źródła bibliograficzne.

II. Technika sporządzania kart katalogowych:

1. Układ graficzny.
2. Alfabet (transliteracja, transkrypcja).
3. Ortografia (hasło, tytułatura, błędy w tytule).
4. Wielkie i małe litery.
5. Cyfry.
6. Znaki przestankowe, nawiasy.
7. Skróty, podkreślenia.

III. Redagowanie kart katalogowych:

A. Hasło:

1. Wybór hasła.

Hasło autorskie:

Autorstwo w pojęciu ścisłym:

- a) druki jednego do trzech autorów;
- b) skróty, wyjątki, wyciągi;
- c) korespondencje;
- d) wywiady, skrypty z wykładów;
- e) dysertacje;
- f) katalogi.

Autorstwo w pojęciu rozszerzonym:

- a) przeróbki;
- b) tłumaczenia;
- c) libretta;
- d) antologie.

Autorstwo ukryte, wątpliwe i sporne:

- a) pseudonimy;
- b) kryptonimy;
- c) kryptogramy;
- d) anonimy;

- e) autor występuje jako autor dzieła innego;
- f) autor wątpliwy;
- g) autor sporny;
- h) falsyfikaty.

Hasło tytułowe:

- a) dzieła anonimowe;
- b) dzieła zbiorowe;
- c) antologie bezautorskie lub wielu autorów;
- d) wydawnictwa ciągłe;
- e) wydawnictwa ciał zbiorowych.

2. Forma hasła:

Forma hasła autorskiego:

- a) forma gramatyczna i pisownia nazwiska i imienia;
- b) forma miarodajna;
- c) zmiana nazwiska;
- d) autorowie starożytni i średniowieczni;
- e) imię hasłem autorskim;
- f) nazwiska nowożytne;
- g) nazwiska złożone;
- h) nazwiska wschodnie.

Forma hasła tytułowego:

- a) forma gramatyczna i pisownia;
- b) composita polskie i obce;
- c) nazwisko hasłem tytułowym;
- d) tytuł sztuczny.

B. Tytulatura:

1. Wierność odpisu tytułu.
2. Tytuł główny, tytuły uboczne.
3. Tytuł zmieniony, kilka tytułów (treściowo, językowo).
4. Druki wydane bez tytułu.
5. Tytuł uszkodzony.
6. Hasło autorskie w odpisie tytułu.
7. Uzupełnienia tytułu niejasnego.
8. Opuszczenia w tytule.
9. Tłumaczenie tytułu w języku mało znanym.
10. Oznaczenie wydania.

C. Adres wydawniczy:

1. Forma i pisownia.
2. Brak adresu.
3. Kilka miejsc wydania.

4. Data wydania.
 5. Nakładca i drukarz.
- D. Objętość druku:
1. Format.
 2. Części składowe.
 3. Paginacja (ilustracje i inne dodatki).
- E. Uwagi bibliograficzne.
- F. Uwagi biblioteczne. Sygnatura.
- G. Katalogowanie szczególne i uproszczone:
1. Czasopisma.
 2. Dysertacje.
 3. Druki periodyczne szkół i sprawozdania instytucyj.
 4. Druki ulotne.
 5. Druki małowartościowe.
 6. Druki biblijne i talmudyczne.

Szeregowanie alfabetyczne kart:

1. Zasady ogólne.
2. Szeregowanie haseł autorskich.
3. Szeregowanie haseł tytułowych.
4. Szeregowanie równobrzmiących haseł tytułowych i autorskich.
5. Szeregowanie równobrzmiących haseł na podstawie tytułów.
6. Dalsze rozróżnienia.

Ćwiczenia z katalogowania alfabetycznego

1. Na podstawie przepisów obowiązujących dla bibliotek państwowych.
2. W porównaniu z przepisami Związku Bibliotekarzy Polskich z 1923 r.

LITERATURA

obowiązująca:

1. *Przepisy katalogowania* w bibliotekach polskich. 1. Alfabetyczny katalog druków. Warszawa 1934. str. XVIII + 101.
2. *Przepisy katalogowania* alfabetycznego w bibliotekach polskich. Projekt. Warszawa 1923. str. 67.

uzupełniająca:

3. *Borecký J.* Pravidla katalogu základního (listkového abecedního seznamu imenného) s dodatkem o popisu spisů drobných. Přílohy: I. Přepisy cizích písem. II. Vzorce názvových opisů. Praha 1925. str. 164.
4. *Catalog rules author and title entries.* Compiled by committees of the American Library Association and (British) Library Association. Chicago 1908. str. XVI + 88.
5. *Grycz J.* Porównanie polskich przepisów katalogowania. Kraków 1926. str. 51.
6. *Grycz J.* Porównanie zagranicznych przepisów katalogowania. Kraków 1929. str. 45.
7. *Grycz Józef.* Przewodnik dla korzystających z bibliotek oraz spis dzieł pomocniczych. Kraków 1925. str. IX + 153 + 1 nlb.
8. *Instruktionen für die alphabetischen Kataloge der preussischen Bibliotheken.* Berlin 1915. str. X + 179 + 1 nlb.
9. *Kaiser R.* Die Katalogisierung. „Handbuch der Bibliothekswissenschaft“ hrsg. von F. Milkau. Leipzig 1933. T. II. str. 237—318.
10. *Kotula Rudolf.* Instrukcja o katalogach alfabetycznych bibliotek naukowych. Lwów 1924. str. XIII + 130.
11. *Löffler Karl.* Einführung in die Katalogkunde. Leipzig 1935. str. 6 nlb. + 142.
12. *Règles Catalographiques établies en connexion avec les Règles Catalographiques internationales.* Bruxelles 1911. str. 35.
13. *Regole per la compilazione del catalogo alfabetico.* Roma 1922. str. XVI + 88 + 1 tabl.
14. *Rules for compiling the catalogues of printed books, maps and music in the British Museum.* London 1936. str. 67.
15. *Šamurin E. J.* Alfavitnyj Katalog, 3-e izd. Moskva 1932. str. 381.

Warszawa 1938. Z zasiłku Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

SKŁAD GŁÓWNY:

Poradnia Biblioteczna Związku Bibliotekarzy Polskich

Warszawa, Marszałkowska 69 m. 5. Tel. 8.40-93.

Konto P. K. O. 21.495.

Druk. Jan Świętoński i S-ka. Warszawa.

